

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 58 0 Ps 272698 25 Rev
Sarajevo, 05.08.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Jasminke Kubat, kao predsjednice vijeća, Mirsade Čaušević-Dučić i Svjetlane Milišić-Veličkovski, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja "MB KLAMER" d.o.o. Prozor – Rama, Ulica kralja Tomislava bb, Prozor – Rama, koga zastupaju punomoćnici Mersed Đonko i dr. advokati iz Advokatskog društva „ĐONKO“ d.o.o. Mostar, Ulica Bulevar narodne revolucije br. 2, Mostar, protiv tuženog OPERATER ZA OBNOVLJIVE IZVORE ENERGIJE I EFIKASNU KOGENERACIJU iz Mostara, Ulica Adema Buća br. 34., koga zastupa punomoćnik Adnan Beganović, advokat iz Mostara, Ulica Kardinala Stepinca br. 18, radi isplate potraživanja, vrijednost spora 5.100,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru broj: 58 0 Ps 272698 24 Pž od 05.03.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 05.08.2025. godine, donio je:

P R E S U D U

Revizija se dopušta i usvaja, nižestepene presude preinačavaju na način da se odbija tužbeni zahtjev tužitelja da mu tuženi isplati razliku između garantiranih i referentnih cijena za isporučenu električnu energiju iz obnovljivih izvora energije za period od 01.04.2022. pa do 31.12.2022. godine u iznosu od 5.582,83 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 10.07.2023. godine, uz naknadu troškova postupka u iznosu od 1.983,20 KM.

Obavezuje se tužitelj da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.902,40 KM, u roku od 30 dana koji počinje teći prvog dana nakon dostave prepisa presude tužitelju.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova revizijskog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Mostaru broj: 58 0 Ps 272698 24 Ps od 22.10.2024. godine prvim stavom izreke tuženi je obavezan da na ime razlike između garantiranih i referentnih cijena za isporučenu električnu energiju iz obnovljivih izvora energije za period od 01.04.2022. pa do 31.12.2022. godine tužitelju isplati iznos od 5.582,83 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 10.07.2023. godine, pa sve do konačne isplate. Drugim stavom izreke tuženi je obavezan tužitelju naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.983,20 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 22.10.2024. godine pa do konačne isplate, a sve u roku od 30 dana. Trećim stavom izreke odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova postupka.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj: 58 0 Ps 272698 24 Pž od 05.03.2025. godine, žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavio tuženi zbog pogrešne primjene materijalnog prava, sa pozivom na odredbu člana 237. stav 3., stav 4. tačka 1. i 2. i člana 5. ZPP predložio je da se revizija dopusti, a potom usvoji, drugostepena presuda preinači, na način da se odbije tužbeni zahtjev u cijelosti uz naknadu troškova parničnog postupka, uvećanih za sastav revizije u iznosu od 360,00 KM + PDV 17% ili da se drugostepena presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužitelj je predložio da revizija odbaci kao nedopuštena, odnosno odbije kao neosnovana, uz naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 421,20 KM.

Prema odredbi člana 237. stav 4. tačka 1. ZPP revizijski sud može dopustiti reviziju zbog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, a naročito ako o tom pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo shvatanje odlučujući u pojedinim predmetima na sjednici odjeljenja, a riječ je o pitanju o kome postoji različita praksa drugostepenih sudova.

Odredbom člana 241. stav 2. ZPP-a propisano je da u povodu revizije iz člana 237. stav 3. ovog zakona, revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni zbog kojeg je podnesena i koje je u njoj određeno naznačeno kao takvo, uz pozivanje na propise i druge izvore prava koji se na to pitanje odnose.

Revizija je dopuštena i osnovana.

Predmet spora je tužbeni zahtjev za isplatu iznosa od 5.582,83 KM, a koji predstavlja razliku između garantiranih i referentnih cijena za isporučenu električnu energiju iz obnovljivih izvora energije za period od 01.04.2022. godine pa do 31.12.2022. godine.

Iz činjeničnih utvrđenja prvostepenog suda proizilazi:

- da je tužitelj vlasnik postrojenja solarne foto-naponske elektrane „MB KLAMBER“ Ometala bb, općina Prozor—Rama,

- da je tužitelju Dozvolom za rad FERK od 20.01.2022. godine dozvoljena proizvodnja električne energije u mikro-postrojenju obnovljivih izvora energije, da postrojenje tužitelja ima status kvalificiranog proizvođača električne energije do 19.01.2034. godine, a da tužitelj nije stekao status privilegiranog proizvođača električne energije,

- da je od tužitelja po zaključenom Ugovoru o otkupu električne energije iz postrojenja u probnom radu od 23.07.2021. godine, tuženi otkupljivao proizvedenu električnu energiju od tužitelja po referentnim (nižim) cijenama, i to 0,112211 KM po kWh struje, a ne po garantiranoj cijeni koju definira FERK, da je nastavio da otkupljuje električnu energiju po referentnim cijenama, pa da je po tom obračunu tužitelj tuženom i ispostavio sve račune za isporučenu el. energiju u utuženom periodu,

- da je nalazom i mišljenjem vještaka finansijske struke utvrđena razlika cijene prema referentnoj i garantiranoj vrijednosti cijena otkupa el. energije i da ista iznosi 5.582,83 KM.

Na ovako utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud je usvojio tužbeni zahtjev uz obrazloženje da tužitelju, kao vlasnik mikro-postrojenja za proizvodnju el. energije iz OIE, pripada pravo na otkup el. energije po garantiranim cijenama zato što ima privilegovan status, kao kvalificirani proizvođač u skladu sa članom 27. stav 4. i 5. Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.

Drugostepeni sud je odlučujući po žalbi tuženog, žalbu odbio u cijelosti prihvatajući činjenične i pravne zaključke prvostepenog suda o osnovanosti tužbenog zahtjeva, tako da tužitelju pripada pravo na isplatu razlike između isplaćene referentne cijene i više garantirane, privilegirane cijene u skladu sa članom 27. st. 4.i 5. Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije. Po stavu drugostepenog suda sam Zakon pravi razliku i posebno regulira poticanje proizvodnje u mikro-postrojenjima OIE, u koju grupu proizvodnje spada i tužitelj jer mikro-postrojenja OIE imaju pravo na ostvarivanje posebnog poticaja u skladu sa članom 27. , a u vezi sa članom 3. tačka r. Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije, te člana 7. tačka 6. Pravilnika o mikro-postrojenjima OIE.

Osporavajući izraženi stav drugostepenog suda, tuženi u reviziji postavlja sporna pravna pitanja koja glase: „Da li mikropostrojenja po automatizmu, u skladu sa članom 27. stav 4. i 5. Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije F BiH stiču pravo na otkup električne energije po garantovanim cijenama, bez provođenja upravnog postupka pred tuženim u skladu sa odredbama člana 23. Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije F BiH i bez obzira na postojanje ili nepostojanje kvota, koje je propisala Vlada Federacije BiH tabelom 10b. Akcionog plana za korištenje obnovljivih izvora energije i bez obzira na ugovorni odnos između parničnih stranaka, kojim je ugovorena isplata referentne cijene i činjenice da je tužitelj cijelo vrijeme ispostavljao fakture po obračunu referentne, a ne garantovane cijene, a koje je vrlo važno radi gore navedenih parničnih postupaka koji se vode pred Općinskim i Kantonalnim sudom u Mostaru, ali i budućih postupaka?“

Po navodima iz revizije pobijana presuda se ne zasniva na pravnim shvatanjima koja su podudarna sa izraženim pravnim shvatanjima drugostepenih sudova u pogledu isplate razlike cijene za isporučenu električnu energiju, pa smatra da je dopuštanje predmetne revizije važno i zbog ujednačavanja sudske prakse. U prilogu dostavlja presude Kantonalnog suda u Mostaru: broj 58 0 Ps 258559 23 Pž od 18.09.2024. godine; broj 58 0 Ps 258911 23 Pž od 18.09.2024. godine, i broj 58 0 Ps 223657 23 Pž od 20.03.2024. godine.

Revident smatra da zbog navedenog, ovaj sud je trebao zauzeti pravno shvatanje jer bi odluka o postavljenim pravnim pitanjima bila od značaja ne samo u odnosu na odluku o sporu, već bi bila i važna za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Uvidom u dostavljene presude, ovaj sud je utvrdio da je Presudom Kantonalnog suda u Mostaru: broj 58 0 Ps 258559 23 Pž od 18.09.2024. godine potvrđena prvostepena presuda, kojom je odbijen tužbeni zahtjev za isplatu razlike između garantovane i referentne cijene za isporučenu i proizvedenu električnu energiju iz obnovljivih izvora energije u mikro postrojenju za vrijeme od 01.06.2021. do 28.02.2022. godine u iznosu od 6.235,16 KM, sa zakonskim zateznim kamatama i troškovima postupka.

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj: 58 0 Ps 258911 23 Pž od 18.09.2024. godine je potvrđena prvostepena presuda, kojom je odbijen tužbeni zahtjev za zaključenje ugovora za isplatu za isporuke el. energije po garantovanoj cijeni.

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 58 0 Ps 223657 23 Pž od 20.03.2024. godine potvrđena je prvostepena presuda, kojom je odbijen zahtjev za utvrđivanje djelomične ništavnosti odredaba ugovora o otkupu električne energije po garantovanim cijenama

Kako se pobijana presuda ne zasniva na pravnim shvatanjima, koja su podudarna sa izraženim pravnim shvatanjima drugostepenih sudova u ovim predmetima, te stavom ovog suda izraženim u presudama broj: 58 0 Ps 272700 25 Rev od 15.07.2025. godine i broj: 58 0 Ps 223657 25 Rev od 10.07.2025. godine, po stavu ovog suda, dopuštanje predmetne revizije je važno zbog ujednačavanja sudske prakse.

Članom 27. Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije ¹stavom 2. propisano je da će za mikro postrojenja primjenjivati skraćene procedure u skladu sa Pravilnikom za mikro postrojenja obnovljivih izvora energije, kojim će biti definirani postupci kod izgradnje, uvjeti priključenja na distributivnu mrežu, način mjerenja i obračuna proizvedene električne energije, a koji pravilnik donosi regulatorna komisija u skladu sa rokovima definisanim Zakonom o električnoj energiji. U stavu 4. istog člana propisano je da se otkup električne energije proizvedene u mikropostrojenjima OIE vrši po garantovanim otkupnim cijenama, koje se primjenjuju na privilegirane proizvođače za isti obnovljivi izvor.

Prema članu 10. stav 1. tačka g. istog Zakona, operator u skladu sa članom 27. stav 2. ovog zakona zaključuje Ugovor o otkupu električne energije sa mikroproizvođačem, te vrši obračun i isplatu finansijskih sredstava za isporučenu električnu energiju.

U skladu sa navedenim propisima, po ocjeni ovog suda, ocjena pitanja izgradnje, uslova priključenja, način mjerenja i obračuna proizvedene električne energije kod mikro postrojenja vrši se prema Pravilniku za mikro postrojenja obnovljivih izvora energije, te da mikro proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora električne energije po sticanju tog statusa, za otkup električne energije po garantovanim cijenama, (po kojim tužitelj u ovom slučaju traži isplatu razlike u odnosu na referentnu cijenu), zaključuje ugovor sa tuženim, prema kojem se ugovoru vrši obračun i isplata finansijskih sredstava. Prema činjeničnim utvrđenjima nižestepenih sudova, tužitelj nema zaključen ugovor u skladu sa citiranim članom 10. stav 1. tačka g. Zakona, niti je u upravnom postupku, odnosno upravnom sporu, kao eventualnom sudskom nastavku upravnog postupka, tražio zaključenje ovog ugovora, pa mu ne pripada pravo na isplatu razlike cijene kako to tužbom potražuje.

Po stavu ovog suda status privilegiranog proizvođača sa pravom na obračun električne energije ne stiče po automatizmu niti samo na osnovu činjenice da je riječ o kvalificiranom proizvođaču i da ima već određenu predkvalifikaciju, već se takav zahtjev treba ostvariti u upravnom postupku u skladu sa članom 20. i članom 23. tč. 8. i tč. 9. Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije F BiH, prema kojim odredbama se u upravnom postupku provjeravaju dinamičke kvote, date tabelom 10 b Akcionog plana FBiH za korištenje obnovljivih izvora energije² za određenu vrstu postrojenja, a sve na dan podnošenja zahtjeva za sticanje statusa privilegiranog proizvođača.

¹ („Sl. novine F BiH“, br. 70/13 i 5/14

² Sl.novine FBiH broj 48/14

Nadalje prema pravnom shvatanju Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH sa sjednice održane dana 09.07.2025. godine, mikro proizvođači električne energije iz obnovljivih izvora električne energije nemaju pravo na garantovanu cijenu *ex lege*. U skladu sa navedenim, tužitelj je svoje pravo na isplatu garantovane cijene za proizvedenu električnu energiju iz obnovljivih izvora električne energije mogao ostvariti zaključenjem ugovora sa tuženim, po ostvarenim uslovima po pitanju izgradnje i proizvodnje mikro postrojenja, sve kako je to propisano prethodno navedenim propisima, a što je sve trebao dokazati i ostvarivati u upravnom postupku, odnosno upravnom sporu, kao načinu sudske zaštite u slučaju neostvarenja prava u upravnom postupku.

Kako tužitelj nije dokazao da je zaključio ugovor ili da mu je sudskom odlukom priznato pravo, koje bi mu bilo priznato zaključenim ugovorom, pa da bi sudska odluka zamjenjivala ugovor o otkupu električne energije sa Operatorom, to nije ni dokazao da mu pripada pravo na isplatu po garantovanim cijenama, a kako su to pogrešno zaključili nižestepeni sudovi. Zbog navedenog, po stavu ovog suda, revident osnovano u reviziji navodi da nižestepeni sudovi nisu pravilno primijenili materijalno pravo kada su udovoljili tužbenom zahtjevu.

Imajući u vidu navedeno, ovaj sud je ocijenio da je ostvaren revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava, pa je na osnovu odredbe člana 250. stav 1. ZPP odlučio da reviziju usvoji i nižestepene presude preinači, na način da odbije tužbeni zahtjev u cjelosti kao neosnovan.

Prema odredbi iz člana 397. stav 2. ZPP, kada sud preinači odluku, protiv koje je podnesen pravni lijek, odlučit će o troškovima cijelog postupka. Kako je preinačenjem nižestepenih presuda, tuženi uspio u postupku u cjelosti, istom pripada pravo na isplatu troškova postupka u skladu sa opredjeljenim troškovnikom tuženog. Troškovi postupka se sastoje od sastava odgovora na tužbu od 31.07.2023. godine u iznosu od 240,00 KM, zastupanja na pripremnom ročištu od 19.06.2024. godine u iznosu od 360,00 KM, zastupanja na ročištu za glavnu raspravu od 08.10.2024. godine u iznosu od 360,00 KM, naknade na ime PDV 17% u iznosu od 100,00 KM, sastava žalbe sa PDV 17% u iznosu od 421,20 KM i sastava revizije sa PDV 17 % u iznosu od 421,20 KM, što predstavlja dosuđeni iznos od 1.902,40 KM. Visina parničnih troškova utvrđena je primjenom Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata³- član 12., član 13. tačka 1. alineja a., b., c., tačka 3. alineja a. i član 31. stav 4, te primjenom člana 1. Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine⁴, a u skladu s članom 179. stav 2. ZPP-a rok za ispunjenje činidbe. Obzirom da odgovor na reviziju nije bio potreban za ovaj postupak, na osnovu člana 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku zahtjev tužitelja za naknadu za sastav odgovora na reviziju je odbijen.

Predsjednica vijeća
Jasminka Kubat, s.r.

³ “Službene novine F BiH“, broj: 22/04

⁴ “Službene novine F BiH“, broj: 18/05